

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 27. maj 2021
Kontor: Formueretskontoret
Sagsbeh: Anne Cathrine Toftemann
Bæk
Sagsnr.: 2021-0038-0040
Dok.: 1989373

Besvarelse af spørgsmål nr. 1 (B 267) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1 vedrørende forslag til folketingsbeslutning om forbedring af retssikkerheden for udsatte borgere, der indgår økonomisk forpligtende aftaler under falske forudsætninger (B 267), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 19. maj 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Nick Hækkerup

/

Louise Black Mogensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1 vedrørende forslag til folketingsbeslutning om forbedring af retssikkerheden for udsatte borgere, der indgår økonomisk forpligtende aftaler under falske forudsætninger (B 267) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren oplyste under førstebehandlingen af beslutningsforslaget, at forslaget ville være i strid med EU-retten. Ministeren bedes redegøre nærmere herfor.”

Svar:

Først og fremmest vil jeg gerne igen takke forslagsstillerne for at sætte fokus på udsatte borgere og deres rettigheder i forbindelse med fjernsalg.

Jeg er enig i, at det er vigtigt at være opmærksom på, om reglerne om forbrugerbeskyttelse er tilstrækkeligt effektive, og at alle forbrugere får den beskyttelse, de har krav på. Det gælder også de forbrugere, der kan have svært ved at sige fra eller gennemskue, hvad de siger ja til.

For det første går forslaget ud på, at aftaler skal være ugyldige, hvis de er indgået med personer, som er registreret på den såkaldte Robinsonliste, der er en registrering i CPR-registeret.

CPR-loven giver enhver mulighed for at få indsat en markering i CPR-registeret om, at den pågældende frabeder sig henvendelser, der sker i markedsføringsøjemed. Det er den såkaldte Robinsonliste. Når man er tilmeldt Robinsonlisten, må virksomheder ikke på postadressen omdele reklamer mv., hvor modtagerens navn og adresse er skrevet udenpå. Derudover må virksomheder heller ikke kontakte forbrugeren telefonisk i de undtagelsestilfælde, som nævnes i forbrugeraftaleloven. Det gælder dog ikke, hvis forbrugeren forudgående har givet sit samtykke til at blive kontaktet. Erhvervsdrivende er forpligtet til at undersøge Robinsonlisten og sammenholde den med den adresseliste, der ønskes anvendt ved direkte markedsføring. Det gælder dog ikke, hvis den erhvervsdrivende på forhånd har indhentet et gyldigt samtykke fra forbrugeren. Hvis en erhvervsdrivende alligevel ringer en borger op, selv om den pågældende står på Robinsonlisten, er det en overtrædelse af markedsføringsloven, som kan straffes med bøde.

For så vidt angår Robinsonlisten anerkender jeg, at det kan være relevant at overveje, om der skal indføres civilretlige sanktioner, hvis den erhvervsdrivende ikke tjekker listen. Forbrugerne skal kunne regne med, at de ikke bliver kontaktet af erhvervsdrivende, hvis de har registreret sig på listen.

Det er dog vigtigt, at eventuelle ændringer af reglerne sikrer den rette balance mellem hensynet til forbrugere og erhvervsdrivende. Derfor bør der foretages en dybdegående undersøgelse af denne del af beslutningsforslaget, hvor relevante ministerier og interessenter i brancheorganisationerne inddrages. Jeg har bedt mit embedsværk igangsætte en sådan undersøgelse.

For det andet går forslaget ud på, at aftaler skal være ugyldige, hvis de er indgået med en person, der har en markering om kreditadvarsel i CPR-registret.

Markeringsordningen vedrørende kredit, der findes i CPR-loven, blev indført i 2016 som led i ønsket om at styrke indsatsen mod identitetstyveri. Efter loven kan enhver, der er fyldt 15 år, få indsat en registrering om kreditadvarsel i CPR-registret. Ordningen er navnlig ment som et redskab for borgere, som eksempelvis har fået stjålet deres pas eller kørekort. Alle borgere kan benytte ordningen. Med markeringen kan borgeren advare virksomheder mod at yde kredit i deres navn. Private virksomheder kan tilgå de registrerede markeringer i CPR om kreditadvarsel. En markering kan på den måde virke som et signal til banker og virksomheder om, at de skal være særligt opmærksomme på identitetskontrol, før de eventuelt yder lån eller kredit. Det har ikke været formålet med ordningen at regulere, hvilken betydning en virksomhed skal tillægge en markering om kreditadvarsel i CPR. Det er op til den enkelte virksomhed at vurdere, hvilken betydning en oplysning om en sådan markering skal tillægges. Der er derfor ikke sanktioner knyttet til ordningen.

I forbindelse med ændringen i CPR-loven i 2016 anmodede det daværende Økonomi- og Indenrigsministerium om Justitsministeriets vurdering af, om forbrugerkreditdirektivets artikel 8, stk. 1, var til hinder for indførelse af nationale regler, som pålagde kreditgiveren en forpligtelse til at foretage opslag i bestemte registre eller databaser i forbindelse med vurderingen af den pågældende forbrugers kreditværdighed.

Justitsministeriet vurderede, at det ikke ville være foreneligt med forbrugerkreditdirektivet at pålægge en kreditgiver en forpligtelse til at foretage en

søgning i et bestemt register eller en bestemt database i forbindelse med vurderingen af forbrugerens kreditværdighed eller at angive, hvad der i en konkret situation skal anses for fyldestgørende oplysninger.

Det følger af forbrugerkreditdirektivets artikel 8, stk. 1, at medlemsstaterne sikrer, at kreditgiveren, inden kreditaftalen indgås, vurderer forbrugerens kreditværdighed på grundlag af fyldestgørende oplysninger, der, hvor det er relevant, indhentes hos forbrugeren og, hvor det er nødvendigt, ved søgning i den relevante database. Medlemsstater, hvis lovgivning kræver, at kreditgiveren vurderer forbrugerens kreditværdighed på grundlag af en søgning i den relevante database, kan opretholde denne forpligtelse.

Kreditaftalelovens § 7 c, stk. 1, hvorefter kreditgiveren inden kreditaftalelovens indgåelse skal vurdere forbrugerens kreditværdighed på grundlag af fyldestgørende oplysninger, der, hvor det er relevant, indhentes hos forbrugeren og, hvor det er nødvendigt, ved søgning i relevante databaser, gennemfører forbrugerkreditdirektivets artikel 8, stk. 1, 1. pkt.

Efter ordlyden af forbrugerkreditdirektivets artikel 8, stk. 1, 2. pkt., er der alene givet medlemsstaterne adgang til at opretholde (ved direktivets implementering allerede gældende) nationale regler, som indeholder en forpligtelse for kreditgiveren til at indhente oplysninger ved søgning i den relevante database. Der følger derimod ikke en adgang til efterfølgende at indføre sådanne regler. Justitsministeriet vurderede således, at direktivet var til hinder for at indføre en regel, som den der blev spurgt til.

Dette skal ses i lyset af, at forbrugerkreditdirektivet er et totalharmoniseringsdirektiv, hvilket bl.a. indebærer, at medlemsstaterne ikke kan fastsætte regler, der afviger fra direktivet. Det er således ikke muligt at fastsætte anden regulering af kreditværdighedsvurderingen, end hvad der følger af direktivet.

Justitsministeriet bemærkede afslutningsvis, at den endelige vurdering af, om det er foreneligt med direktivet at indføre regler, der pålægger en kreditgiver en forpligtelse til at foretage en søgning i et bestemt register i forbindelse med vurderingen af forbrugerens kreditværdighed, eller som angiver, hvad der i en konkret situation skal anses som fyldestgørende oplysninger, i sidste ende henhører under domstolene, herunder EU-Domstolen.

Den anden del af beslutningsforslaget vil reelt medføre en pligt for virksomheder til at undersøge CPR-registret for en markering mod kreditadvarsel, idet en aftale ellers vil være ugyldig.

Det er på baggrund af ovenstående Justitsministeriets vurdering, at dette går imod formålet med ordningen, og at det vil være uforeneligt med EU-retlige forpligtelser at indføre sådan en pligt.